

Юридичні науки

УДК 342.951:351.82

Раїмов Руслан Ікрамович

аспірант

Сумський державний університет Навчально-науковий інститут права

Раимов Руслан Икрамович

аспирант

Сумской государственной университет Учебно-научный институт права

Raimov R.I.

Postgraduate student

Sumy State University Educational-scientific Institute of law

**ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ ВІЙСЬКОВО-ЦИВІЛЬНИХ
АДМІНІСТРАЦІЙ**

**ПОНЯТИЕ И ПРИЗНАКИ ВОЕННО-ГРАЖДАНСКИХ
АДМИНИСТРАЦИЙ**

CONCEPT AND SIGNS OF MILITARY-CIVILIAN ADMINISTRATION

Анотація: досліджено нормативно-правові акти, котрі регулюють порядок створення, функціонування та припинення діяльності військово-цивільних адміністрацій. Визначено поняття та ознаки військово-цивільних адміністрацій.

Ключові слова: військово-цивільні адміністрації, тимчасовий орган, спеціальне призначення, надзвичайний стан, Антитерористичний центр.

Аннотация: исследовано нормативно-правовые акты, регулирующие порядок создания, функционирования и прекращения деятельности военно-гражданских администрации. Определено понятие и признаки военно-гражданских администраций.

Ключевые слова: военно-гражданские администрации, временный орган, специальное назначение, чрезвычайное положение, Антитеррористический центр.

Summary: research of laws and regulations that governing the establishment, operation and termination of the military-civilian administration. Defined the concept and signs of military-civilian administration.

Keywords: military-civilian administration, a temporary body, a special purpose, a state of emergency, the Antiterrorist Center.

З початку проведення антитерористичної операції в окремих районах Донецької та Луганської областей Україна, як держава, виявила низку проблем щодо забезпечення безперервності реалізації виконавчої влади та забезпечення здійснення місцевого самоврядування. Однією з передумов виникнення вищезазначених проблем є нездійснення органами місцевого самоврядування покладених на них Конституцією та законами України повноважень протягом тривалого часу, зокрема внаслідок їх фактичного самоусунення від виконання своїх повноважень.

Це вкрай негативно позначається на забезпеченні безпеки та життєдіяльності населення в окремих районах Донецької та Луганської областей.

Зазначені проблеми стали підставою для застосування нових методів державного управління. Новим напрямком реалізації виконавчої влади в Україні стало внесення змін до українського законодавства щодо утворення військово-цивільних адміністрацій.

Зазначене формує нагальну необхідність унормування відповідних відносин, для чого і розроблено законопроект.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про військово-цивільні адміністрації» [2] (далі – Закон) військово-цивільні адміністрації - це

тимчасові державні органи у селах, селищах, містах, районах та областях, що діють у складі Антитерористичного центру при Службі безпеки України і призначені для забезпечення дії Конституції та законів України, забезпечення безпеки і нормалізації життєдіяльності населення, правопорядку, участі у протидії диверсійним проявам і терористичним актам, недопущення гуманітарної катастрофи в районі проведення антитерористичної операції. Виходячи з наведеного визначення військово-цивільна адміністрація наділена рядом ознак:

1. це державний орган;
2. носить тимчасовий характер;
3. утворені у селах, селищах, містах, районах та областях;
4. діє у складі Антитерористичного центру при Службі безпеки України;
5. має спеціальне призначення - забезпечення дії Конституції та законів України, забезпечення безпеки і нормалізації життєдіяльності населення, правопорядку, участі у протидії диверсійним проявам і терористичним актам, недопущення гуманітарної катастрофи в районі проведення антитерористичної операції.

Однією з ознак військово-цивільної адміністрації є те, що вона є державним органом.

На думку Шаповала В., термін «орган державної влади» є вихідним за Конституцією України. Похідними від нього є терміни «орган законодавчої влади», «орган виконавчої влади» і «орган судової влади» («суд»). В конституційному тексті вживаються й інші терміни, складовою яких є слово «орган». Зокрема, в частині другій ст. 59 згадано державні органи. За змістом положення частини третьої ст. 5 у непрякій формі використано термін «орган держави». Комплексний аналіз положень Основного Закону дозволяє дійти висновку, що на відповідному рівні терміни «орган державної влади» і «державний орган» («орган держави»)

вживаються як синоніми. Про органи стосовно держави в Конституції України йдеться не лише в контексті розподілу влад. Наприклад, у ч. 3 ст. 17 використаний успадкований з практики радянських часів термін «правоохоронні органи держави», який, по суті, є евфемізмом. [5, С.27] В юридичній літературі сформовано поняття Органу державної влади, а саме — це ланка (елемент) механізму держави, що бере участь у виконанні функцій держави й наділений при цьому владними повноваженнями.[4, С.159]

Отже військово-цивільна адміністрація є ланкою (елементом) механізму держави, що бере участь у виконанні функцій держави й наділений при цьому владними повноваженнями.

Наступною ознакою військово-цивільної адміністрації є те, що вона носить тимчасовий характер.

В теорії права по часу дії державні органи поділяються на постійні (не обмежені терміном дії) та тимчасові (обмежені терміном дії). Так на думку Ромашова Р. А., постійні – державні органи не обмежені в своїх професійних функціях будь-якими термінами або обставинами, діють до ліквідації (реорганізації). Тимчасові органи створюються для реалізації конкретної функції і, після того, як функція виконана, припиняють своє існування[6, С. 67].

Відповідно до ч.2 ст. 1 Закону військово-цивільні адміністрації населених пунктів набувають прав та обов'язків з дня внесення запису про їх державну реєстрацію як юридичних осіб до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань. Згідно зі ч. 1 ст. 3 Закону військово-цивільні адміністрації утворюються у разі потреби за рішенням Президента України.

Відповідно до ч. 2 ст. 3 Закону військово-цивільні адміністрації населених пунктів утворюються в одному чи декількох населених пунктах (селах, селищах, містах), в яких сільські, селищні, міські ради та/або їх

виконавчі органи не здійснюють покладені на них Конституцією та законами України повноваження, у тому числі внаслідок фактичного саморозпуску або самоусунення від виконання своїх повноважень, або їх фактичного невиконання.

Частиною 11 ст. 3 Закону передбачено, що повноваження військово-цивільних адміністрацій району, області починаються у день набрання чинності актом Президента України про їх утворення і припиняються у день відкриття першої сесії новообраної відповідної ради. Повноваження військово-цивільних адміністрацій населених пунктів починаються з дня внесення запису про їх державну реєстрацію як юридичних осіб до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань і припиняються у день відкриття першої сесії новообраної відповідної ради. У день відкриття першої сесії новообраної відповідної ради акт Президента України про утворення військово-цивільної адміністрації втрачає юридичну силу в частині, що стосується відповідної адміністративно-територіальної одиниці. Президент України невідкладно приймає рішення про ліквідацію військово-цивільних адміністрацій.

Також ознакою військово-цивільної адміністрації є те, що вони утворені у селах, селищах, містах, районах та областях.

В статті 1 Закону зазначено, що військово-цивільні адміністрації району, області - це тимчасові державні органи, що здійснюють на відповідній території повноваження районних, обласних рад, державних адміністрацій та інші повноваження, визначені цим Законом.

В абзаці 4 ст.1 Закону також вказано, що військово-цивільні адміністрації населених пунктів - це тимчасові державні органи, що здійснюють на відповідній території повноваження сільських, селищних, міських рад, районних у містах рад, виконавчих органів сільських,

селищних, міських, районних у містах рад та голів та інші повноваження, визначені цим Законом.

На нашу думку утворення військово-цивільної адміністрацій залежить від адміністративно-територіального устрою України.

Так Коршун В. визначає адміністративно-територіальний устрій держави – це сукупність відповідних територіальних одиниць, в межах яких функціонує система органів державної влади. Тобто, це внутрішньо узгоджене об'єднання адміністративно-територіальних одиниць, в результаті якого забезпечується необхідна організаційна єдність, створюється певна система адміністративно-територіального устрою, де кожна адміністративно-територіальна одиниця охоплює певний територіальний колектив (групаду), інтереси якого представляють відповідні органи місцевого самоврядування[1, С. 85].

Відповідно до ст. 133 Конституції України систему адміністративно-територіального устрою України складають: Автономна Республіка Крим, області, райони, міста, райони в містах, селища і села.

Таким чином, у зв'язку з необхідністю виконання повноважень місцевих державних органів та органів місцевого самоврядування військово-цивільні адміністрації утворюються у селах, селищах, містах, районах та областях. Однак, виходячи з положень Закону військово-цивільна адміністрація не може бути утворена для Автономної Республіки Крим.

Наступною ознакою військово-цивільної адміністрації є те, що вона діє у складі Антитерористичного центру при Службі безпеки України.

Діяльність Антитерористичного центру при Службі безпеки України здійснюється відповідно до Положення про Антитерористичний центр та його координаційні групи при регіональних органах Служби безпеки України.[3] Відповідно до п. 1 вказаного Положення Антитерористичний центр є постійно діючим органом при службі безпеки України, який

здійснює координацію діяльності суб'єктів боротьби з тероризмом у запобіганні терористичним актам щодо державних діячів, критичних об'єктів життєзабезпечення населення, об'єктів підвищеної небезпеки, актам, що загрожують життю і здоров'ю значної кількості людей, та їх припиненні.

Відповідно до ч. 8 ст. 3 Закону структуру і штатний розпис військово-цивільних адміністрацій населених пунктів затверджує керівник Антитерористичного центру при Службі безпеки України за поданням керівника відповідної військово-цивільної адміністрації. Згідно ч. 13 ст. 3 Закону призначення заступників керівників військово-цивільних адміністрацій населених пунктів та керівників підрозділів таких адміністрацій здійснюються керівником Антитерористичного центру при Службі безпеки України за поданням керівника відповідної військово-цивільної адміністрації без конкурсного відбору. В ст. 6 Закону зазначено, що військово-цивільну адміністрацію населеного пункту (населених пунктів) очолює керівник, який призначається на посаду та звільняється з посади керівником відповідної обласної військово-цивільної адміністрації за погодженням з керівником Антитерористичного центру при Службі безпеки України, а у разі якщо відповідна обласна військово-цивільна адміністрація не утворена - керівником Антитерористичного центру при Службі безпеки України.

Ст. 5 Закону передбачає, що військово-цивільні адміністрації на відповідній території за погодженням з Антитерористичним центром при Службі безпеки України мають право: встановлювати обмеження щодо перебування у певний період доби на вулицях та в інших громадських місцях без визначених документів; тимчасово обмежувати або забороняти рух транспортних засобів і пішоходів на вулицях, дорогах та ділянках місцевості; організовувати перевірку документів, що посвідчують особу, у фізичних осіб, а в разі потреби - огляд речей, транспортних засобів, багажу

та вантажів, службових приміщень і житла громадян, крім обмежень, установлених Конституцією України; порушувати у порядку, визначеному Конституцією і законами України, питання про заборону діяльності політичних партій, громадських об'єднань; організувати контроль за роботою підприємств телекомунікацій, використовувати місцеві радіостанції, телевізійні центри та друкарні для проведення роз'яснювальної роботи серед населення, особового складу військових формувань і правоохоронних органів; встановлювати обмеження щодо торгівлі зброєю, сильнодіючими хімічними та отруйними речовинами, алкогольними напоями і речовинами, виробленими на спиртовій основі; вилучати у громадян на зберігання вогнепальну зброю та боєприпаси, холодну зброю, а в підприємств, установ і організацій також навчальну та бойову техніку, вибухові, радіоактивні речовини і матеріали, сильнодіючі хімічні та отруйні речовини; встановлювати порядок використання сховищ, споруд та інших об'єктів для захисту населення, а також для задоволення потреб безпеки; організувати евакуацію населення з місць і районів, небезпечних для проживання, а також евакуацію підприємств, установ, організацій та матеріальних цінностей, які мають важливе державне, господарське і культурне значення; організувати у разі потреби нормоване забезпечення населення питною водою, продуктами харчування, предметами першої необхідності, ліками.

Таким чином, вищевказані положення підтверджують те, що військово-цивільна адміністрація діє у складі Антитерористичного центру при Службі безпеки України.

Ще однією ознакою є спеціальне призначення військово-цивільної адміністрації, а саме: забезпечення дії Конституції та законів України, забезпечення безпеки і нормалізації життєдіяльності населення, правопорядку, участі у протидії диверсійним проявам і терористичним

актам, недопущення гуманітарної катастрофи в районі проведення антитерористичної операції.

Згідно зі ст. 2 Закону військово-цивільні адміністрації у своїй діяльності керуються Конституцією України, Законом України «Про боротьбу з тероризмом», цим Законом та іншими виданими відповідно до них нормативно-правовими актами.

Відповідно до ст. 7 Закону України «Про боротьбу з тероризмом»[1] у складі Антитерористичного центру при Службі безпеки України можуть створюватися і діяти військово-цивільні адміністрації - тимчасові державні органи, які призначені для забезпечення дії Конституції та законів України, забезпечення безпеки і нормалізації життєдіяльності населення, правопорядку, участі у протидії диверсійним проявам і терористичним актам, недопущення гуманітарної катастрофи в районі проведення антитерористичної операції.

З метою реалізації діяльності військово-цивільної адміністрації відповідно до призначення Законом встановлені відповідні права. Так відповідно до ст. 5 Закону військово-цивільні адміністрації на відповідній території за погодженням з Антитерористичним центром при Службі безпеки України мають право:

1) встановлювати обмеження щодо перебування у певний період доби на вулицях та в інших громадських місцях без визначених документів;

2) тимчасово обмежувати або забороняти рух транспортних засобів і пішоходів на вулицях, дорогах та ділянках місцевості;

3) організовувати перевірку документів, що посвідчують особу, у фізичних осіб, а в разі потреби - огляд речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян, крім обмежень, установлених Конституцією України;

4) порушувати у порядку, визначеному Конституцією і законами України, питання про заборону діяльності політичних партій, громадських об'єднань;

5) організовувати контроль за роботою підприємств телекомунікацій, використовувати місцеві радіостанції, телевізійні центри та друкарні для проведення роз'яснювальної роботи серед населення, особового складу військових формувань і правоохоронних органів;

6) встановлювати обмеження щодо торгівлі зброєю, сильнодіючими хімічними та отруйними речовинами, алкогольними напоями і речовинами, виробленими на спиртовій основі;

7) вилучати у громадян на зберігання вогнепальну зброю та боєприпаси, холодну зброю, а в підприємств, установ і організацій також навчальну та бойову техніку, вибухові, радіоактивні речовини і матеріали, сильнодіючі хімічні та отруйні речовини;

8) встановлювати порядок використання сховищ, споруд та інших об'єктів для захисту населення, а також для задоволення потреб безпеки;

9) організовувати евакуацію населення з місць і районів, небезпечних для проживання, а також евакуацію підприємств, установ, організацій та матеріальних цінностей, які мають важливе державне, господарське і культурне значення;

10) організовувати у разі потреби нормоване забезпечення населення питною водою, продуктами харчування, предметами першої необхідності, ліками.

Спеціальне призначення військово-цивільних адміністрацій, на нашу думку, забезпечується відповідними повноваженнями. Ст. 4 Закону передбачає, що військово-цивільні адміністрації населених пунктів на відповідній території здійснюють повноваження із: 1) підготовки та затвердження програм соціально-економічного та культурного розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць, цільових програм з

інших питань місцевого самоврядування; 2) забезпечення збалансованого економічного та соціального розвитку відповідної території, ефективного використання природних, трудових і фінансових ресурсів; 3) залучення на договірних засадах підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності до участі у комплексному соціально-економічному розвитку сіл, селищ, міст, координації цієї роботи на відповідній території; 4) розміщення на договірних засадах замовлень на виробництво продукції, виконання робіт (послуг), необхідних для територіальної громади, на підприємствах, в установах та організаціях; 5) складання та затвердження місцевого бюджету, внесення змін до нього; забезпечення виконання відповідного бюджету; 6) встановлення ставок місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України, якщо відсутнє рішення відповідної ради з цих питань; 7) прийняття рішень щодо надання відповідно до законодавства пільг зі сплати місцевих податків і зборів, якщо відсутнє рішення відповідної ради з цих питань; 8) встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та водовідведення, перероблення та захоронення побутових відходів, послуги з централізованого опалення, послуги з централізованого постачання холодної води, послуги з централізованого постачання гарячої води, послуги з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), які встановлюються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг), транспортні та інші послуги; 9) залучення на договірних засадах коштів підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, розташованих на відповідній території, та коштів населення, а також бюджетних коштів на будівництво, розширення, ремонт і утримання на пайових засадах об'єктів соціальної і виробничої інфраструктури та на заходи щодо охорони навколишнього природного середовища; 10)

управління об'єктами житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, транспорту і зв'язку, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, забезпечення їх належного утримання та ефективної експлуатації, необхідного рівня та якості послуг населенню; 11) встановлення для підприємств, установ та організацій, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, розміру частки прибутку, яка підлягає зарахуванню до місцевого бюджету; 12) здійснення управління майном, яке перебуває у комунальній власності відповідної територіальної громади (крім вирішення питань відчуження, у тому числі і шляхом приватизації комунального майна та надання комунального майна в оренду на строк понад один рік); 13) сприяння розширенню житлового будівництва, надання громадянам, які мають потребу в житлі, допомоги в будівництві житла; надання допомоги власникам квартир (будинків) в їх відбудові у разі пошкодження в результаті терористичних актів, диверсій; організації за рахунок власних коштів і на пайових засадах будівництва, реконструкції і ремонту об'єктів комунального господарства та соціально-культурного призначення, житлових будинків, а також шляхів місцевого значення; виконання або делегування на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності; 14) надання відповідно до закону містобудівних умов і обмежень забудови земельних ділянок; 15) управління закладами освіти, охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту, оздоровчими закладами, які належать територіальним громадам або передані їм, молодіжними підлітковими закладами за місцем проживання; організації їх матеріально-технічного та фінансового забезпечення; 16) забезпечення соціально-культурних закладів, які перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад,

а також населення паливом, електроенергією, газом та іншими енергоносіями; вирішення питань водопостачання, відведення та очищення стічних вод; здійснення контролю за якістю питної води; 17) вирішення питань про надання за рахунок коштів місцевих бюджетів ритуальних послуг у зв'язку із похованням самотніх громадян, ветеранів війни та праці, а також інших категорій малозабезпечених громадян; надання допомоги на поховання громадян в інших випадках, передбачених законодавством; 18) сприяння організації призову громадян на військову службу за призовом осіб офіцерського складу, строкову військову та альтернативну (невійськову) службу, а також їх мобілізації, підготовці молоді до служби в Збройних Силах України, організації навчальних (перевірочних) та спеціальних військових зборів; забезпечення доведення до підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, а також населення наказу військового комісара про оголошення мобілізації; 19) бронювання робочих місць для військовозобов'язаних на підприємствах, в установах та організаціях відповідно до законодавства; 20) організації та участі у здійсненні заходів, пов'язаних із мобілізаційною підготовкою та цивільним захистом; 21) вирішення відповідно до законодавства питань, пов'язаних із наданням військовим частинам, установам, навчальним закладам Збройних Сил України службових приміщень і жилої площі, інших об'єктів, а також комунально-побутових послуг; здійснення контролю за їх використанням, наданням послуг; 22) сприяння організації виробництва і поставок у війська підприємствами та організаціями, що перебувають у комунальній власності, замовленої продукції, послуг, енергоресурсів; 23) здійснення заходів щодо створення належних умов для функціонування пунктів пропуску через державний кордон України; 24) сприяння Державній прикордонній службі України у підтриманні відповідного режиму на державному кордоні; 25) встановлення охорони важливих об'єктів національної економіки України,

які забезпечують життєдіяльність населення; 26) здійснення заходів щодо військово-патріотичного виховання населення; 27) вирішення відповідно до закону питань регулювання земельних відносин (крім вирішення питань відчуження з комунальної власності земельних ділянок та надання таких земельних ділянок в оренду на строк понад один рік); 28) вирішення відповідно до закону питань про надання дозволу на спеціальне використання природних ресурсів місцевого значення строком не більше одного року, а також про скасування такого дозволу; 29) прийняття рішень про організацію територій і об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні; внесення пропозицій до відповідних державних органів щодо оголошення природних та інших об'єктів, що мають екологічну, історичну, культурну або наукову цінність, пам'ятками природи, історії або культури, які охороняються законом; 30) створення відповідно до закону за рахунок коштів місцевого бюджету установ з надання безоплатної первинної правової допомоги, призначення і звільнення керівників цих установ, залучення в установленому законом порядку фізичних чи юридичних осіб приватного права до надання безоплатної первинної правової допомоги; 31) сприяння діяльності органів суду, прокуратури, юстиції, служби безпеки, Національної поліції, адвокатури, Національного антикорупційного бюро України і Державної кримінально-виконавчої служби України; 32) заслуховування інформації прокурорів та керівників органів Національної поліції про стан законності, боротьби із злочинністю, охорони громадського порядку та результати діяльності на відповідній території; 33) скасування актів виконавчих органів відповідної ради, які не відповідають Конституції, законам України, іншим актам законодавства, рішенням відповідної ради, прийнятим у межах її повноважень; 34) прийняття відповідно до законодавства рішень щодо організації проведення в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці

виборів органів державної влади, місцевого самоврядування та сільського, селищного, міського голови; 35) встановлення відповідно до законодавства правил з питань благоустрою території населеного пункту, забезпечення в ньому чистоти і порядку, торгівлі на ринках, додержання тиші в громадських місцях, за порушення яких передбачено адміністративну відповідальність; 36) прийняття у межах, визначених законом, рішень з питань боротьби зі стихійним лихом, епідеміями, епізоотіями, за порушення яких передбачено адміністративну відповідальність; 37) визначення територій, на яких можуть проводитися потенційно небезпечні заходи в умовах присутності цивільного населення за участю особового складу Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів з використанням озброєння і військової техніки; 38) прийняття рішення про дострокове припинення повноважень органів територіальної самоорганізації населення у випадках, передбачених цим Законом; 39) надання згоди на передачу об'єктів з державної у комунальну власність, а також щодо придбання об'єктів державної власності; 40) створення відповідно до законодавства комунальної аварійно-рятувальної служби; вирішення питань про чисельність працівників такої служби, витрати на їх утримання; розроблення та здійснення заходів щодо матеріально-технічного забезпечення діяльності комунальних аварійно-рятувальних служб; 41) забезпечення централізованого тимчасового зберігання архівних документів, нагромаджених у процесі документування службових, трудових або інших правовідносин юридичних і фізичних осіб на відповідній території, та інших архівних документів, що не належать до Національного архівного фонду; 42) вирішення питань збирання, транспортування, утилізації та знешкодження побутових відходів, знешкодження та захоронення трупів тварин; 43) організації благоустрою населених пунктів; здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів, організації озеленення, охорони зелених насаджень і водойм,

створення місць відпочинку громадян; 44) організації місцевих ринків, ярмарків, сприяння розвитку всіх форм торгівлі; 45) встановлення зручного для населення режиму роботи підприємств комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад; 46) затвердження маршрутів і графіків руху місцевого пасажирського транспорту незалежно від форми власності, узгодження цих питань стосовно транзитного пасажирського транспорту у випадках, передбачених законодавством; 47) забезпечення утримання в належному стані кладовищ, інших місць поховання та їх охорони; 48) залучення на договірних засадах підприємств, установ та організацій, що не належать до комунальної власності відповідних територіальних громад, до участі в обслуговуванні населення засобами транспорту і зв'язку.

На нашу думку, спеціальне призначення встановлене законодавцем з метою визначення основного напрямку здійснення повноважень військово-цивільної адміністрації. Тобто військово-цивільна адміністрація не лише виконує функції місцевої державної адміністрації та органів місцевого самоврядування.

Таким чином, в законодавстві України наведено повне визначення військово-цивільної адміністрації, що дозволяє чітко визначити основні ознаки зазначеного поняття.

Список використаних джерел

1. До питання про сутність і значення адміністративно-територіального устрою держави / В. Коршун / Вісник ЦВК. - 2001. - №2(21). - С.85-86.
2. Закон України «Про боротьбу з тероризмом» / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, N 25, ст.180
3. Закон України «Про військово-цивільні адміністрації» / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 13, ст.87

4. Положення про Антитерористичний центр та його координаційні групи при регіональних органах Служби безпеки України, затверджене Указом Президента України від 14 квітня 1999 року N 379/99

5. Теория государства и права: Учебник для вузов / Под ред. проф. В.М. Корельского, В.Д. Перевалова. — 2-е изд., изм. и доп. — Москва: НОРМА, 2002. — С. 159.

6. Теория государства и права. Краткий курс / Ромашов Р.А. — 2-е изд. — С.-П.: Питер, 2013. — С. 67.

7. Феномен державного органу (органу держави) або органу державної влади: теоретико-правовий і конституційний аспекти [Текст] : общественно-политическая литература / В. Шаповал / Право України. - 2003. - №8. - С.25-29.